

Bruselj, 5.6.2019
COM(2019) 541 final

POROČILO KOMISIJE SVETU

Poročilo Komisije Svetu v skladu s členom -11(2) Uredbe (ES) št. 1466/97 o misiji okrepljenega nadzora v Romuniji 14. in 15. marca 2019

To poročilo o misiji okrepljenega nadzora v Romuniji se pošlje Svetu v skladu s členom -11(4) Uredbe (ES) št. 1466/97¹. Kot je predvideno v členu -11(5) Uredbe (ES) št. 1466/97, so bilečasne ugotovitve navedene misije že posredovane romunskim organom, da podajo svoje pripombe.

**Romunija – postopek zaradi znatnega odklona
Misija okrepljenega nadzora, 14. in 15. marca 2019**

Poročilo

1. Uvod

Romunija je od pomladi 2017 v postopku zaradi znatnega odklona. Romunija je bila prva država članica, ki je bila predmet postopka zaradi znatnega odklona. Prvi postopek zaradi znatnega odklona se je začel spomladi 2017 zaradi ugotovljenega znatnega odklona Romunije od njenega srednjeročnega proračunskega cilja v letu 2016, ko se je strukturni primanjkljaj povečal na 2,6 % BDP z 0,6 % leta 2015. Svet je 16. junija 2017 izdal priporočilo, v katerem je Romunijo pozval k strukturni prilagoditvi v višini 0,5 % BDP v letu 2017, kar je zahteva na podlagi matrice iz preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast v „normalnih razmerah“. Jeseni 2017 je Svet ugotovil, da Romunija ni sprejela učinkovitih ukrepov na podlagi navedenega priporočila, prizadevanja pa je osredotočila le na preprečevanje prekoračitve referenčne vrednosti za nominalni primanjkljaj, ki znaša 3 % BDP. Decembra 2017 je Svet izdal revidirano priporočilo v zvezi s postopkom zaradi znatnega odklona, v katerem je zahteval strukturno prilagoditev v višini 0,8 % BDP v letu 2018. Spomladi 2018 je Svet ponovno ugotovil, da Romunija ni sprejela učinkovitih ukrepov. Uredba (ES) št. 1466/97 ne določa nadaljnjega revidiranega priporočila v okviru enega postopka zaradi znatnega odklona. Zato se je junija 2018 navedeni postopek zaradi znatnega odklona iztekel.

Takoj zatem je bil leta 2018 uveden nov postopek zaradi znatnega odklona, in sicer zaradi znatnega odklona od prilagoditvene poti za doseg srednjeročnega proračunskega cilja v letu 2017. V priporočilu z dne 22. junija 2018 je Svet Romunijo pozval, naj sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da nominalna stopnja rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov ne bo presegla 3,3 % v letu 2018 in 5,1 % v letu 2019, kar ustreza letni strukturni prilagoditvi v višini 0,8 % BDP tako v letu 2018 kot tudi v letu 2019. 4. decembra 2018 je Svet ugotovil, da organi ne nameravajo ukrepati na podlagi navedenega priporočila, prizadevanja pa so bila osredotočena le na preprečevanje prekoračitve referenčne vrednosti za nominalni primanjkljaj, ki znaša 3 % BDP. Na tej podlagi je Svet izdal revidirano priporočilo, v katerem je Romunijo pozval, naj sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da nominalna stopnja rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov v letu 2019 ne bo presegla 4,5 %, kar ustreza strukturni prilagoditvi v višini 1,0 % BDP v letu 2019. Romunija je bila

---

¹ Uredba Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (UL L 209, 2.8.1997, str. 1).

pozvana, naj Svetu do 15. aprila 2019 poroča o sprejetih ukrepih, po možnosti v okviru svojega konvergenčnega programa. Ocena poročila Romunije, ki jo je pripravila Komisija, je del svežnja evropskega semestra.

V tem poročilu so predstavljene ugotovitve v okviru misije okrepljenega nadzora v Romuniji 14. in 15. marca 2019. Misija je bila izvedena na podlagi člena -11(2) Uredbe (ES) št. 1466/97. Med misijo so potekala srečanja skupine s finančnim ministrom Eugenom Teodorovicijem, guvernerjem Nacionalne banke Romunije Mugurjem Isărescujem, predsednikom fiskalnega sveta Romunije Ionuțom Dumitrujem ter njihovim osebjem. Kot pri prejšnjih podobnih misijah je bil cilj razpravljati o fiskalnih ukrepih, ki jih načrtujejo organi, poudariti obstoj fiskalnih tveganj in spodbuditi skladnost s priporočilom v zvezi s postopkom zaradi znatnega odklona. To poročilo temelji na informacijah, ki so bile pridobljene do misije in med njo.

2. Ugotovitve misije

Nominalni primanjkljaj je v letu 2018 znašal približno 3 % BDP, kar pomeni, da ni izpolnjena zahteva glede konsolidacije javnih financ za leto 2018. Javnofinančni primanjkljaj, izkazan po denarnem toku, je leta 2018 znašal 2,9 % BDP, kar pomeni rahlo povečanje glede na 2,8 % BDP v letu 2017. Primanjkljaj v smislu računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka (Evropski sistem računov), ki je relevanten podatek v okviru Pakta za stabilnost in rast, naj bi bil na voljo 23. aprila 2019. Nekatere postavke prihodkov, kot so superdividende podjetij v državni lasti ali povračila (ob koncu leta 2018) sredstev Unije za projekte, izvedene pred letom 2018, so izboljšale denarne prihodke v letu 2018, vendar najverjetneje ne bodo zajete v podatkih za leto 2018, izraženih v smislu računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka. Po drugi strani pa so bila vračila DDV v januarju 2019 neznačilno nizka, kar je imelo pozitiven učinek na prihodke v letu 2018 v smislu računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka (zaradi metode enomesečnega prilagajanja podatkov po denarnem toku), toda negativen učinek v letu 2019. Poleg tega bi morala razlika med plačano in dobavljeno vojaško opremo zmanjšati odhodke v letu 2018 v smislu računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka. Ministrstvo za finance je prepričano, da bo primanjkljaj v letu 2018 tik pod 3 % BDP v smislu računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka, medtem ko je fiskalni svet poudaril, da obstaja tveganje, da bo rahlo presegel navedeni prag.

Cilj organov je majhna strukturna prilagoditev v letu 2019 in tako ne nameravajo ukrepati na podlagi priporočila v zvezi s postopkom zaradi znatnega odklona. Minister za finance je potrdil, da vlada ne namerava upoštevati priporočila Sveta z dne 4. decembra 2018. Organi se še naprej osredotočajo na to, da nominalni primanjkljaj ostane pod pragom 3 % BDP iz Pogodbe, s čimer se želijo izogniti korektivnemu delu Pakta za stabilnost in rast. Parlament je proračun za leto 2019 in večletno fiskalno strategijo sprejel s precejšnjo zamudo, in sicer 14. marca 2019. Cilj proračuna je primanjkljaj po denarnem toku v višini 2,76 % BDP, kar je nad ciljem v višini 2,55 %, ki ga je sprva predlagala vlada, in sicer zaradi odločitve parlamenta, da poveča odhodke za socialno zaščito (otroški dodatek), ne da bi bili

sprejeti izravnalni ukrepi. Ustrezni ciljni primanjkljaj v smislu računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka je skoraj 2,8 % BDP. Na podlagi lastnih ocen vlade v času misije bi ta nominalni primanjkljaj pomenil strukturno prilagoditev v višini približno 0,1 % v primerjavi z letom 2018, kar je znatno manj od priporočila Sveta (strukturna prilagoditev v višini 1 % BDP).

Pri doseganju cilja proračuna za leto 2019 obstajajo tveganja. Minister za finance je navedel, da bo davčna uprava (ANAF) kmalu napovedala ukrepe, na katerih temeljijo projekcije glede davčnih prihodkov iz proračuna za leto 2019. Po njegovih navedbah vlada pripravlja ukrepe v zvezi s carinskim nadzorom in določanjem transfernih cen na strani prihodkov ter povečanim nadzorom nad mesečnimi odhodki vladnih subjektov na strani odhodkov. Skupina misije je ministra opozorila, da bi moralo poročilo o sprejetih ukrepih, ki bi ga bilo treba predložiti do 15. aprila 2019, vsebovati podrobnosti o načrtovanih ukrepih in kvantitativno opredelitev pričakovanega fiskalnega učinka vsakega ukrepa, kar velja tudi za ukrepe za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti. Po navedbah fiskalnega sveta se makroekonomske predpostavke glede trga dela (število zaposlenih in dinamika bruto plač v zasebnem sektorju) zdijo zelo optimistične, kar vodi do morebitne precenitve prihodkov iz prispevkov za socialno varnost. Poleg tega se v proračunu predpostavlja znatno izboljšanje izpolnjevanja obveznosti v zvezi z DDV, ne da bi bili navedeni specifični ukrepi, ki naj bi prispevali k temu izboljšanju. Fiskalni svet je dodal, da se na strani odhodkov zdi, da so pokojnine in prispevek v EU podcenjeni. Po drugi strani pa proračun ne vključuje prihodkov od novega davka na sredstva bank niti preusmeritve socialnih prispevkov iz drugega pokojninskega stebra. Fiskalni svet je trdil, da se ob predpostavki nespremenjenih fiskalnih in proračunskih politik tveganje močno nagiba k veliko večjim primanjkljajem od tistih, ki jih predvideva vlada, ter znatno večjim od referenčne vrednosti 3 % BDP iz Pogodbe.

Novi pokojninski zakon pomeni znatno navzgor usmerjeno tveganje za javnofinančni primanjkljaj v letu 2020 in pozneje. Minister za finance je navedel, da vlada načrtuje fiskalno prilagoditev v letu 2020 in pozneje. Cilj večletne fiskalne strategije, ki spremlja proračun za leto 2019, je nominalni primanjkljaj v višini 2,3 % BDP v letu 2020 in v višini 2,0 % BDP v letu 2021. Vendar je fiskalni svet izrazil pomisleke glede fiskalnega učinka pokojninskega zakona, ki je bil sprejet konec leta 2018. Z navedenim zakonom se pokojninska točka (glavni parameter, ki se uporablja za indeksacijo pokojnin) poveča za 15 % septembra 2019 in za 40 % septembra 2020. Z zakonom se od leta 2021 naprej popravijo navzgor tudi drugi parametri pokojninskega sistema. Fiskalni svet tako napoveduje, da se bo nominalni primanjkljaj povečal na približno 4 % BDP v letu 2020 in nad 5 % BDP v letu 2021, kar je podobno gibanje kot tisto iz projekcije Komisije in je v nasprotju s cilji Ministrstva za finance glede doseganja fiskalne prilagoditve v navedenih letih.

Organi pripravljajo spremembe novega davka na sredstva bank. Vlada je konec decembra 2018 sprejela izredni odlok (GEO št. 114/2018), ki vsebuje več fiskalnih ukrepov, vključno z davkom na sredstva bank, bistvenimi spremembami drugega pokojninskega stebra ter davki za energetska in telekomunikacijska podjetja. Novi davek na sredstva bank (ki ga vlada imenuje „davek na pohlep“) se obračuna od skupnih sredstev in je povezan s stopnjo

medbančne referenčne obrestne mere (ROBOR). Misija je izrazila pomislek, da lahko davek ogrozi finančno stabilnost, zmanjša posredovanje bančnega sektorja in posredno negativno vpliva na običajno in nemoteno izvajanje monetarne politike. Minister za finance je misijo obvestil, da bo davek na sredstva bank spremenjen pred koncem marca, po posvetovanju z zainteresiranimi stranmi. Nacionalna banka Romunije se je strinjala s pomisleki Komisije glede davka na sredstva bank in potrdila, da bi se lahko uvedle spremembe davka, ki bi ublažile njegove negativne učinke.

Vlada bo morda spremenila nedavne ukrepe, ki slabijo drugi pokojninski steber. Na podlagi systemske reforme, ki je bila uvedena leta 2008, se delež prispevkov za socialno varnost usmerja v individualne kapitalske račune (shema z vnaprej določenimi prispevki) v okviru zasebnih pokojninskih skladov (drugi pokojninski steber). Prispevki v drugi steber, ki naj bi se v skladu s prvotno reformo postopoma dvignili na 6 % bruto plač do leta 2016, so do leta 2017 znašali le 5,1 % in so bili leta 2018 zmanjšani na 3,75 %. Odlok št. 114/2018 je uvedel nadaljnje spremembe z daljnosežnim učinkom. Z odlokom je drugi steber postal neobvezen, saj imajo zaposleni zdaj možnost, da po petih letih prispevkov v drugi steber od tega odstopijo in prihodnje prispevke prenesejo v prvi steber. Podjetja v gradbenem sektorju lahko svoje zaposlene v celoti izvzamejo iz drugega pokojninskega stebra. Z odlokom so se prav tako znatno povečale minimalne kapitalske zahteve za družbe za upravljanje pokojninskih skladov, ki so precej višje od kapitalskih zahtev v drugih državah članicah, in znižala upravna pristojbina, ki se zaračunava za bruto prispevke. Zaradi teh sprememb je poslovno okolje, v katerem delujejo družbe za upravljanje pokojninskih skladov, izjemno nepredvidljivo in negativno vpliva na njihove finančne rezultate. Vseh sedem družb za upravljanje, ki delujejo v Romuniji, je v določenem obdobju napovedalo, da razmišljajo o izstopu s trga. Med misijo je minister za finance dejal, da vlada razpravlja z zainteresiranimi stranmi in da se lahko nove pristojbine in kapitalske zahteve spremenijo. Misija je poudarila pomen predvidljivosti pri oblikovanju politik.

Vlada nadaljuje delo v zvezi z načrtom za ustanovitev državnega sklada za razvoj in naložbe (FSDI). Vlada je 8. marca 2019 sprejela sklep o ustanovitvi FSDI. FSDI bo imel v lasti mešanico denarnih sredstev in lastniškega kapitala v nekaterih romunskih podjetjih v državni lasti, ki so najbolj dobičkonosna, njegov opredeljeni cilj pa je ustvarjanje dohodka za pomoč pri financiranju domačih naložb. Misija je ponovila pomisleke Komisije v zvezi s FSDI. Ti pomisleki vključujejo (i) obseg, v katerem se bodo pravila korporativnega upravljanja uporabljala za sam FSDI in podjetja v državni lasti, ki bodo v portfelju sklada; (ii) pomanjkanje jasne naložbene strategije in (iii) tveganja za državni proračun. Misija je opomnila, da se bo, če se FSDI uvrsti zunaj sektorja država, saldo sektorja država zmanjšal zaradi izpada dividend podjetij v državni lasti, ki se prenesejo v FSDI (v višini približno 0,4 % do 0,5 % BDP letno). Minister je pojasnil, da FSDI ne bo ustanovljen pred sredino leta 2019, zato izpad dividend ne bo v polnem obsegu vplival na primanjkljaj v letu 2019.